

Mihai Eminescu

Iarna lui 1850 a daruit pamantului romanesc pe Mihai Eminescu, luceafarul poeziei romanesti, cel mai de seama poet al nostru si unul din marii lirici ai lumii.

G. Ibraileanu considera ca "Eminescu este nu numai cel mai mare scriitor roman. El este o aparitie aproape inexplicabila in literatura noastra. El a cazut in sarmana noastra literatura de la 1870 ca un meteorit din alte lumi."

S-a nascut in familia lui Gheorghe si Ralucai Eminovici, fiind cel de-al saptelea copil. Copilaria si-a petrecut-o la Ipotesti avand in preajma poienele, dealurile si padurea cu lacul "cel albastru/ incarcat cu flori de nufar". Padurea, apele, stelele si bolta inalta l-au invatat sa inteleaga glasul unic al vesniciei naturii in care se incorporau armonios basmele, legendele si intelepciunea pastrate la tarani si pastori. Comuniunea tainica cu natura l-a facut sa perceapa de mic fiecare soapta a apelor, sunetul de bucium, zgomotul satului in vreme de amurg. "Nourii curg, raza-a lor siruri despica, Stresine vechi casele-n luna ridica,/ Scartaie-n vant cumpana de la fantana, Valea-i in fum, fluiera murmura-n stana/". Din acest univers au rasarit mai tarziu poezii precum "Sara pe deal", "Lacul", "Povestea codrului".

Cu aceasta comoara nepretuita a intelegerii tainele naturii, Mihai Eminescu va pleca spre descoperirea tainelor unei alte lumi – aceea a cartilor. La scoala, la Cernauti profesorul Aron Pumnul desigur i-a sadit nepotolita dornita de a cunoaste tinuturile Ardealului, ale Blajului de unde porneau ideile care vor lumina veacul, ideile Scolii Ardelene. Acum ii va fi fost sadita cunoasterea originii neamului si limbii romane, dorinta de a fi si el un aparator al unitatii noastre.

Poezia "La mormantul lui Aron Pumnul" reflecta dragostea si admiratia pentru profesorul sau: "Imbraca-te in doliu, frumoasa Bucovina,/ Cu cipru verde-ncinge antica fruntea ta; C-acum din pleiada-ti auroasa si senina/ Se stinse un luceafar, se stinse o lumina,/ Se stinse-o dalba stea."

Eminescu a inteles sa descopere cuvantul ca logos, sa pastreze forta cuvantului, adaptandu-l epocii si dandu-i noi puteri in context , imbinand interesul pentru limba cu intelegere superioara a istoriei. "Omul deplin al culturii romanesti" este preocupat de istoria nationala de la idee de patrie ca in "Ce-ti doresc eu tie, dulce Romanie", pana la meditatie cu privire la etape din istoria tarii ca in "Scrisoarea III"; "Dupa vremuri multi venira, incepand cu acel oaspe,/ Ce din vechi se pomeneste, cu Darius al lui Istape:/ Multi durara, dupa vremuri, peste Dunare vreun pod,/ De-au trecut cu spaima lumii si multime de norod;/ Imparati pe care lumea nu putea sa-i mai incapa,/ Au venit si-n tara noastra de-au cerut pamant si apa/ Si nu voi ca sa ma laud, nici ca voi sa te-nspaimant/ Cum venira, se facura toti o apa s-un pamant".

Ganditor si poet, Mihai Eminescu crede intr-o crestere a virtutilor poporului sau si de-alungul veacurilor martori ii stau Decebal, Mircea, Stefan, Andrei Muresan. Tanarul poet vibreaza de o emotie puternica atunci cand vorbeste de "tara mea de glorie, tara mea de dor".

Marile teme si motive ale operei sale pot fi usor descoperite in istoria si spiritualitatea romaneasca, in folclor si mitologia nationala. Poetul canta inceputurile, originile patriei sale, pe care le afla in lumea daco-getica, iar felul in care apare, in poemele si incercarile dramatice, figura legendara a lui Decebal este elocvent. Cuibul dacic de la Sarmizegetusa este un adevarat Olimp de titani care impune, in primul rand, prin valorile morale, prin darzenia si demnitatea cu care apara tara in fata expansiunii inexpugnabile a Imperiului Roman. Eminescu canta, de asemenea, marile personalitati ale istoriei romanesti dupa intemeierea Principatelor: Alexandru

cel Bun, Stefan cel Mare, Mircea cel Batran, Vlad Tepes, oprindu-se, in egala masura, la evenimentele istoriei moderne, intre care revolutia de la 1848 il fascineaza cu deosebire. Nimeni altul n-a cantat in versuri atat de inspirate natura patriei, adanca ei legatura cu firea romaneasca, frumusetea absoluta.

Poet al aspiratiei spre absolut, inclusiv in dragoste, inzestrat cu o rara disponibilitatea metafizica, strivind, sub puterea dispretului demonic, nimicnicia si egoismul, Eminescu este, in acelasi timp, unul din cei mai suavi interpreti ai iubirii simple si naturale, nepervertite de conventii si artificii, neingradite de criterii ale lumii moderne. Dragostea este prezenta in opera sa in mai multe ipostaze: aspiratia spre iubire, ("Dorinta", "Si daca") imaginea femeii ideale, dezamagirea cauzata de dragoste ("S-a dus amorul", "Adio", "Ce e amorul?"). Criticii sunt unanimi in a considera ca Eminescu a cautat in toate tipurile feminine cunoscute si iubite imaginea femeii ideale. Optimismului tineretii i-a luat locul treptat luciditatea maturitatii, deci deceptia ca exista o prapastie intre ideal si real. Caracterul popular si profund uman al poeziei sale erotice asociat cu maretia tulburatoare a frumusetilor naturii raspundea aspiratiilor poetului inspre un inalt ideal de frumuseti si puritate, ideal afirmat si aparat impotriva unei societati care-l calca in picioare.

Eminescu reprezinta pentru toti, nostalgia eterna a artei in ipostaza desavarsirii ei posibile. Ca si demiurgul, catre care tind si in care se recunosc toti muritorii. Chipul de "tanar zeu" al poetului, mort la 39 de ani, dar scriindu-si opera pana la 33, domina inca literatura romana, ca o adevarata efigie si ca un simbol. Despre trista moarte a sa, George Calinescu a scris: "Astfel se stinse in al optulea lustru de viata cel mai mare poet pe care l-a ivit si-l va ivi vreodata, poate, pamantul romanesc. Ape vor seca in albie si peste locul ingroparii sale va rasari padure sau cetate si cate o stea va vesteji pe cer in departari, pana cand acest pamant sa-si stranga toate sevele si sa le ridice in teava subtire a unui crin de taria parfumurilor sale".

Mihai Eminescu este in literatura romana "poetul nepereche", creator al unei opere care strabate timpul, traind intr-o perpetua actualitate, poetul a produs un efect de modelare, profund si de durata, a facut ca toata "poezia acestui secol sa evolueze sub auspiciile geniului sau, iar forma infaptuita de el a limbii nationale sa devina punctul de plecare pentru intreaga dezvoltare ulterioara a vestamntului si cugetarii romanesti". (Titu Maiorescu)